CYNGOR SIR YNYS MÔN

Cofnodion o'r cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 22 Hydref 2018

YN BRESENNOL:	Cynghorydd Dylan Rees (Cadeirydd) Cynghorydd Margaret M Roberts (Is-gadeirydd) Cynghorwyr R A Dew, John Griffith, Richard Griffiths, Glyn Haynes, K P Hughes, Llinos Medi Huws, A M Jones, Carwyn Jones, Eric Wyn Jones, G O Jones, R.Meirion Jones, Alun W Mummery, Bryan Owen, R G Parry OBE FRAgS, Shaun James Redmond, Alun Roberts, Dafydd Roberts, Nicola Roberts, P S Rogers, Dafydd Rhys Thomas ac Ieuan Williams
WRTH LAW:	Prif Weithredwr, Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaethau, Cymuned a Gwella Gwasanaethau), Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro, Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd, Prif Swyddog Datblygu (Economaidd) (TJ), Swyddog Pwyllgor (MEH).
HEFYD YN BRESENNOL:	Dim
YMDDIHEURIADAU:	Cynghorydd Lewis Davies, T Ll Hughes MBE, Vaughan Hughes, R Ll Jones, Richard Owain Jones, J Arwel Roberts, Robin Williams.

CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Gwnaeth y Cadeirydd y Cyhoeddiadau canlynol:-

- Diolchodd i staff y Gwasanaethau Democrataidd am wneud y trefniadau ar gyfer Gwasanaeth Sul y Cadeirydd a gynhaliwyd yng Nghapel Moreia, Llangefni ar 14 Hydref. Diolchodd i bawb am eu cymorth a'u haelioni a nododd y casglwyd £609 tuag at yr elusen yr oedd wedi'i ddewis sef Hosbis Dewi Sant. Bydd Hosbis Dewi Sant yn agor eu hosbis cleifion preswyl cyntaf yn Ynys Môn yn Ysbyty Penrhos Stanley, Caergybi yn fuan yn y flwyddyn newydd;
- Dymuniadau gorau i bysgotwyr Caergybi a fydd yn cynrychioli Cymru yng Nghystadleuaeth Pysgota Glan Môr y byd a gynhelir yng Nghonwy rhwng 20 a 27 Hydref, 2018.
- Llongyfarchiadau i Mr Richard Rogers, mab y Cynghorydd Peter S Rogers ar ennill gwobr Ffermwr y Flwyddyn 'BGS Grassland' 2018 yn ddiweddar;

- Llongyfarchiadau i Ffermwyr Ifanc Rhosybol a lwyddodd i ennill y wobr gyntaf yn Eisteddfod y Ffermwyr Ifanc ddydd Sadwrn diwethaf. Bu'r Cadeirydd longyfarch pawb a gymerodd ran yn Eisteddfod lwyddiannus Ffermwyr Ifanc Ynys Môn.

1. DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Dim

2. BID BARGEN TWF AR GYFER ECONOMI GOGLEDD CYMRU

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaeth Rheoleiddio ac Economaidd fel y'i cyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ar 22 Hydref, 2018.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor bod y weledigaeth Bid Twf yn amlinellu uchelgais gyfunol a strategol ar gyfer Gogledd Cymru er mwyn datblygu isadeiledd, sgiliau a chyflogaeth a thwf busnes. Nododd, er mwyn manteisio ar gyfleoedd o'r fath, bod ardal Gogledd Cymru wedi datblygu un weledigaeth ar gyfer twf economaidd a chyflogaeth gydag ymrwymiad rhwng yr holl bartneriaid i gydweithio i sicrhau amcan cyffredin. Mae uchelgais i'r rhanbarth ei gosod ei hun fel un o brif leoliadau'r DU ar gyfer cynhyrchu ynni a gweithgynhyrchu uwch - ynghyd â bod yn ganolbwynt o arloesedd ac arbenigedd technolegol, a chanolfan o ragoriaeth ar gyfer twristiaeth gwerth uchel. Mae'r uchelgais hon yn adeiladu ar gryfderau a chyfleoedd, a bydd ei chyflawni yn creu ymagwedd fwy cynaliadwy a chytbwys i ddatblygu'r economi. Amlygodd yr Arweinydd y ffaith bod y Weledigaeth Twf yn seiliedig ar dri nod allweddol:-

- **Gogledd Cymru Flaengar** - gan ganolbwyntio ar arloesedd mewn sectorau economaidd gwerth uchel i symud perfformiad economaidd ymlaen;
- **Gogledd Cymru Wydn** - gan ganolbwyntio ar gadw pobl ifanc, codi lefelau cyflogaeth a gwella sgiliau er mwyn cyflawni twf cynhwysol;
- **Gogledd Cymru Gysylltiedig** - gan ganolbwyntio ar wella isadeiledd trafnidiaeth a digidol er mwyn gwella cysylltedd strategol i'r rhanbarth ac oddi mewn iddi.

Mae'r Rhaglenni Strategol a'r prosiectau yn yrwyr allweddol i gyflawni'r weledigaeth a mynd i'r afael â'r heriau sydd wedi'u hadnabod a chreu'r amodau ar gyfer twf. Mae'r Rhaglenni Strategol wedi'u cyd-ddylunio a'u datblygu gan randdeiliaid allweddol, yn benodol y sector preifat. Mae prosiectau yn canolbwyntio ar ddatblygu'r amodau i ddenu buddsoddiad gan y sector preifat. Bydd ymgysylltiad cadarn gyda busnesau lleol er mwyn eu galluogi nhw i gael mynediad i gyfleoedd yn y gadwyn gyflenwi o ganlyniad i brosiectau a ariennir drwy'r Cynllun Twf, er mwyn cymryd mantais lawn o'r buddion rhanbarthol posib ac effaith y buddsoddiad.

Cyfeiriodd Arweinydd y Cyngor ymhellach at y Ddogfen Gynnig ynghlwm â'r adroddiad a nododd fel a ganlyn:-

- Rhan 1 - Cyflwyniad a chyd-destun
- Rhan 2 - Yr achos dros fuddsoddi

- Rhan 3 - Y cyd-destun strategol a'r modd y mae'n cyd-fynd â pholisi'r llywodraethau
- Rhan 4 - Arfarnu'r opsiynau a'r ffordd ymlaen a ffefrir
- Rhan 5 - Y weledigaeth twf
- Rhan 6 - Y rhestr o brosiectau
- Rhan 7 - Yr achos economaidd
- Rhan 8 - Cyllid ac ariannu
- Rhan 9 - Grymuso'r rhanbarth
- Rhan 10 - Y strwythur llywodraethu a chyflawni

Gofynnwyd am gadarnhad gan y Cynghorydd Shaun Redmond am y potensial o gynnydd mewn traffig i Borthladd Caergybi petai'r prosiectau yn y Bid Twf yn cael eu gwireddu. Nododd bod potensial i'r traffig gynyddu o 400,000 i 750,000 y flwyddyn drwy'r Porthladd. Gofynnodd am gadarnhad hefyd a oedd y mater wedi'i gynnwys o fewn y Bid Twf gan mai din ond isadeiledd/trafnidiaeth Caergybi y mae'n gallu ei weld o fewn y ddogfen. Dywedodd y Cynghorydd Redmond bod yr isadeiledd priffyrdd tuag at y Porthladd eisoes yn faes sy'n achosi pryder ac yn rhywbeth sydd angen ei ddatrys cyn gynted â phosibl. Ymatebodd Arweinydd y Cyngor fod materion trafnidiaeth o fewn Porthladd Caergybi ac o'r fynedfa iddo yn cael sylw drwy'r Bid Twf ac y gallai adnoddau eraill fod ar gael drwy gynlluniau eraill er mwyn gallu mynd i'r afael â materion y tu allan i fynedfa'r Porthladd.

PENDERFYNWYD yn unfrydol:-

- **Bod y Cyngor yn mabwysiadu'r *Ddogfen Gynnig* fel (1) sail ar gyfer strategaeth ranbarthol tymor hwy ar gyfer twf economaidd, a (2) y cais rhanbarthol ar gyfer y rhaglenni a'r prosiectau blaenoriaeth a ddefnyddir i ffurfio cynnwys yCynllun Twf ar y cam Penawdau'r Telerau gyda'r Llywodraethau. Nid yw mabwysiadu yn ymrwymo'r Cyngor i fuddsoddiad ariannol o gwbl ar y cam hwn ac mae'n amodol ar nodi risgiau a buddion ariannol y Cynllun Twf terfynol yn fanwl, i'w hystyried yn llawn, pan gaiff y Cynllun terfynol ei gyflwyno er cymeradwyaeth yn ddiweddarach.**
- **Bod y Cyngor yn nodi bod yr Arweinydd wedi cael awdurdod gan y Pwyllgor Gwaith i ymrwymo'r Cyngor i'r Penawdau Telerau gyda'r Llywodraethau law yn llaw ag arweinyddion gwleidyddol a phroffesiynol o'r naw partner statudol arall a gynrychiolir ar Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, a Chyngor Busnes Gogledd Cymru a Merswy Dyfrdwy, gyda'r *Ddogfen Gynnig* yn gosod y ffiniau ar gyfer y cytundeb Penawdau'r Telerau.**

3. ADRODDIAD PERFFORMIAD BLYNYDDOL 2017/18

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Proffesiwn (Adnoddau Dynol) a Thrawsnewid fel y cyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ar 15 Hydref, 2018.

Adroddodd Deilydd Portffolio Busnes y Cyngor ar Adroddiad Perfformiad Blynyddol 2017/18 ynghyd â chynnydd y Cyngor yn erbyn Amcanion Llesiant yr Awdurdod. Amlinellodd y Deilydd Portffolio gyflawniadau'r Cyngor yn ystod 2017/18 fel y

nodwyd yn yr adroddiad. Cyfeiriodd ymhellach at y Dangosyddion Perfformiad ar gyfer 2017/18 ynghyd â'r Dangosyddion Cenedlaethol, y cyfeirir atynt fel Mesurau Atebolrwydd Perfformiad (PAM) sy'n cymharu pob awdurdod lleol yn erbyn yr un dangosyddion. Yn 2017/18, mae 50% o ddangosyddion yr Awdurdod hwn wedi gwella, 36% wedi gostwng ac roedd 14% o'r dangosyddion yn newydd. Cyfeiriodd y Deilydd Portffolio at agoriad y Parc Gwyddoniaeth gwerth £20 miliwn yn Gaerwen sy'n ddatblygiad newydd gan Brifysgol Bangor a tuag at y gwaith adeiladu gan Grŵp Llandrillo Menai ar Ganolfan Hyfforddiant Peirianneg newydd gwerth £14 miliwn yn Llangefni. Nododd ymhellach bod ymgysylltiad parhaus yn digwydd gyda datblygiadau ynni sylweddol gyda'r nod o greu swyddi a chynyddu ffyniant drwy fanteisio ar nifer o brosiectau trawsnewid sy'n cynnwys Minesto a Morlais er mwyn datblygu potensial ynni morol Ynys Môn a Phŵer Niwclear Horizon. Nododd ymhellach bod 3 Ysgol 21ain Ganrif wedi eu hadeiladu ar yr Ynys sydd â chyfleusterau modern ar gyfer plant yr Ynys. Nododd mai Ynys Môn sydd â'r gyfradd ailgylchu orau o'r 22 awdurdod lleol gyda 72.2% o'i wastraff un ai'n cael ei ailddefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio. Mae'r Cyngor hefyd wedi ymrwymo i fod y Cyngor cyntaf yng Nghymru i geisio statws di-blastig. Dywedodd y Deilydd Portffolio hefyd fod y Cynllun Gofal Ychwanegol, Hafan Cefni yn Llangefni bellach wedi agor. Mae Neuadd y Farchnad yng Nghaergybi wedi'i ailfodelu a'i adfer a bydd yn darparu lle i swyddfeydd newydd yn ogystal â bod yn gartref i'r Llyfrgell yn y dref.

Cyfeiriwyd at y meysydd canlynol lle gellid gwneud gwelliannau pellach yn y dyfodol:-

- Mae angen i ysgolion newydd gael eu cwblhau o fewn amserlen benodol a dylid sicrhau bod cosb ariannol yn cael ei gynnwys yng nghontractau'r dyfodol wrth i ysgolion newydd gael eu hadeiladu;
- Mae angen adnabod ardal Niwbwrch ac yn enwedig ardal Traeth Llanddwyn. Mae angen cyllid er mwyn gwella'r rhwydwaith priffyrdd yn yr ardal.
- Mae angen rhoi pwysau ar Lywodraeth Cymru gan nad yw trigolion yn gallu ymdopi â cynnydd blynyddol parhaus yn y Dreth Gyngor (awgrymwyd gan Aelod Etholedig y dylai Llywodraeth Cymru ystyried codi tâl am bresgripsiynau yn hytrach na rhoi presgripsiynau am ddim fel y gwneir ar hyn o bryd).

PENDERFYNWYD:-

- **y dylid cyhoeddi fersiwn terfynol o'r Adroddiad Perfformiad 2017/18 erbyn y dyddiad statudol ar ddiwedd mis Hydref**
- **bod Adran 3.2 y Cyfansoddiad yn cael ei ddiwygio i gynnwys cymeradwyo penderfyniadau ar gyfer Datganiad ac Amcanion Llesiant y Cyngor yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2016 fel swyddogaeth y mae'n rhaid i'r Cyngor Llawn ei chyflawni.**
- **Cytuno i awdurdodi'r Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro i wneud y newidiadau angenrheidiol i'r materion sydd wedi eu neilltuo fel swyddogaethau y mae'n rhaid i'r Cyngor llawn eu cymeradwyo yn y Cyfansoddiad ynghyd ag unrhyw newidiadau y mae'n rhaid eu gwneud o ganlyniad i adlewyrchu hynny.**

Daeth y cyfarfod i ben am 2.35 pm

CYNGHORYDD DYLAN REES
CADEIRYDD